

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 3, Article Number: 1C0071

EDUCATION SCIENCES

Received: November 2008

Accepted: June 2009

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2009 www.newwsa.com

Cavide Demirci

Eskisehir Osmangazi University

cdemirci@ogu.edu.tr

Eskisehir-Turkiye

İLKÖĞRETİM FEN VE TEKNOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı ilköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının uygulanmasına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Demirci ve Aydın (2007) tarafından geliştirilen "Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket istatistik programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, frekans değerleri, t testi, tek yönlü varyans analizi ve tukey testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar yorumlanmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim 6.ve 7.Sınıf, Fen ve Teknoloji Dersi, Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı, Öğretmen Görüşleri, Eskişehir

TEACHER OPINIONS ABOUT THE APPLICATION OF SECONDARY SCHOOL SCIENCE AND TECHNOLOGY CURRICULUM

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the opinions of the teachers who instruct the Science and Technology courses of 6th and 7th grades of Secondary School about the application of the Science and Technology course curriculum. The Science and Technology Course Instruction Program Scale which was developed by Demirci and Aydın (2007) were used as data collection tool. Data from results of study was analyzed by using SPSS. Mean, Standard deviations, frequencies, t-test, one way ANOVA and Tukey test were used to analyze the data. At the end of the study results were discussed and alternative ways were suggested.

Keywords: Primary 6th and 7th Grade, Science and Technology Course, Science and Technology Course Instruction Curriculum, Teacher's Opinions, Eskişehir

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim-öğretimin daha modern ve etkili bir şekilde yürütülebilmesi ve öğrencilerin daha kalıcı eğitim almalarını sağlamak için öğretim programlarında değişiklik ve yenileşme zorunluluğu doğmuştur [1]. Okullarda verilen fen ile ilgili derslerin çağın gereklerine uygun içerikli ve öğrencilerin soru soran, tartışan, deneyen, genelleme yapan, bilimsel tutum geliştiren, gözlem yapan, çevresinde olan olaylara duyarlı olan ve bilgi edinip bu bilgileri yapılandırma becerisine sahip bireyler olarak yetiştirilmesi gereklidir. Bu becerilerin kazandırılması açısından çok önemli olan ilköğretim sürecinde, Fen ve Teknoloji öğretim programları en temel rehber konumundadır [2].

Fen ve teknoloji dersi öğretim programı T.C. M.E.B. Talim ve Terbiye Kurulu başkanlığı 2004 yılı öğretim programı reformu çerçevesinde "Fen Bilgisi Dersi Özel İhtisas Komisyonu" tarafında ilköğretim 6., 7. ve 8. sınıf Fen ve Teknoloji Dersi öğretim programı olarak hazırlanmıştır.

Fen ve Teknoloji Dersi 6., 7. ve 8. sınıf öğretim programı; fen bilgisi programı hakkındaki görüşler değerlendirilerek gelişmiş ülkelerde yürürlükte olan çok sayıda fen dersi programı incelenerek uluslar arası fen eğitimi literatürü izlenerek ve Türkiye'de değişik yörelerdeki koşul ve olanaklar dikkate alınarak hazırlanmış bir programdır. Bu program hazırlanırken Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından tüm illerde ilköğretim müfettişleri başkanlığında kurulan komisyonlarca 2000 yılı fen bilgisi dersi öğretim programının değerlendirilmesi istenmiştir. 79 ilden gelen müfettiş ve öğretmen raporları ile çeşitli sivil toplum kuruluşlarının görüşleri incelenmiştir. Öğretim programı ile ilgili bu görüşler ve programın uygulanmasında karşılaşılan sorunlar hazırlanan yeni programın geliştirilmesinde dikkate alınmıştır[3].

İllerden gelen raporların %92'si programın belirlenen sürede tamamlanamadığını ifade etmiştir. Zorunlu ilköğretimin beş yıl olduğu dönemlerde zamana sıkışma pahasına programa alınmış çok sayıda konu ve kavramdan kaynaklandığı düşünülen bu içerik fazlalığı, kimi konu ve kavramlar ilköğretim 6., 7., 8. sınıfa aktarılarak giderilmiştir. Fen konularının gündelik hayata ve teknolojiye yansıyan yönlerine daha çok ağırlık verilerek Fen Bilgisi dersinin adı Fen ve Teknoloji olarak değiştirilmiş ve haftada 4 saat olarak okutulması ön görülmüştür [4].

Günümüzdeki gelişmelere uyumlu olarak hazırlanan bir öğretim programı uygulamada başarılı olduğu takdirde program vizyonunu tamamlamış olur. Bir programın teorik ve uygulama kısımlarının birbirlerini tamamlaması gerekir. Teorik kısmı hazırlanan bir programın uygulayıcıları öğretmenlerdir. Uygulamanın temel taşları olan öğretmenlerin programın teorik kısmını anlamaları gerekir. İlköğretim okullarının değişen öğretim programları 2004-2005 eğitim-öğretim yılında ilköğretim 1.kademede 9 ilde 120 ilköğretim okulunda pilot olarak uygulanmıştır. 2005-2006 eğitim-öğretim yılında tüm yurttan uygulamaya konulmuştur. 2006-2007 eğitim öğretim yılında 6. sınıflarda, 2007-2008 eğitim öğretim yılında 7. sınıflarda, 2008-2009 eğitim öğretim yılında 8. sınıflarda uygulamaya konulmuştur. Eğitimin niteliği büyük ölçüde uygulanan programa bağlıdır. Uygulanan programların aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanlarındaki gelişmelere göre yeniden düzenlendikçe diğer bir deyişle programlar geliştirildikçe eğitimin niteliğinin de artması beklenir [5].

Bu uygulamaların düzenli bir şekilde devam edebilmesi için öğretmenlerin programının uygulanmasına yönelik görüş ve isteklerinin belirlenmesi gerekir. Öğretmenler eğitim ve öğretimin belirlenen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmesinde ve başarıya

ulaştırılmasında önemli rol oynamaktadırlar. Bu yüzden uygulanan programın hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğretmenlerin görüşlerinin alınması yararlı olacaktır. Öğretmenlerin sınıfta bizzat uyguladıkları programda belirledikleri aksaklıklar ve eksiklikler hakkında görüşlerine başvurulmalıdır. Böylece öğretmenler programın teori ve uygulaması arasındaki problemlerin giderilmesini sağlayıp bu konudaki boşluğu en iyi şekilde doldurabilirler [6].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırmada İlköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının uygulanmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır.

- İlköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının;
 - o Okul ve sınıf ortamında öğretmenler açısından uygulanmasına
 - o Okul ve sınıf ortamında öğrenciler açısından uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
- İlköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının uygulanmasına ilişkin görüşleri arasında;
 - o Hizmet sürelerine,
 - o Eğitim durumlarına,
 - o Hizmet içi eğitime katılma durumlarına göre anlamlı farklılıklar var mıdır?

2.1. Araştırma Modeli (Research Design)

Bu araştırma ilköğretim 6. ve 7. sınıf Fen ve Teknoloji derslerine giren öğretmenlerin Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının uygulanmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı durum saptamaya yönelik bir araştırmadır. Araştırmanın gerçekleşmesinde tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, frekans değerleri, t testi, tek yönlü varyans analizi kullanılmış ve veriler tablolara aktarılmıştır.

Araştırmanın evrenini 2007-2008 eğitim öğretim yılında Eskişehir il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan Fen ve Teknoloji dersine giren 153 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Eskişehir il merkezinden rastlantısal olarak seçilen 132 ilköğretim Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenler oluşturmuştur. Örneklem evreni temsil edebilecek niteliktedir. Araştırma: İlköğretim Fen ve Teknoloji (6. ve 7. sınıf) dersi öğretim programı ile 2007-2008 öğretim yılı ile Eskişehir il merkezinde bulunan 86 ilköğretim okulu ile ve kullanılan 23 maddelik "Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı Ölçeği" ile sınırlıdır. Araştırmaya görüş bildirerek katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Örneklemdeki öğretmenlerin demografik özellikleri
(Table 1. Demographical characteristics of the teachers in the sample)

Değişkenler		f	%	Toplam Öğretmen Sayısı
Hizmet Süresi	1-5 yıl	20	15,2	132
	6-10 yıl	29	22,0	
	11-15 yıl	16	12,1	
	16-20 yıl	7	5,3	
	21 yıl ve üzeri	60	45,5	
Eğitim Durumu	Ön Lisans	24	18,2	132
	Lisans	96	72,7	
	Yüksek Lisans	12	9,1	
	Doktora	0	0	
Hizmet İçi Eğitim Kursuna Katılma Durumu	Evet	79	59,8	132
	Hayır	53	40,2	

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan örneklem grubun (132 öğretmen). %15,2'sinin 1-5 yıl, %22,0'sinin 6-10 yıl, %12,1'inin 11-15 yıl, %5,3'ünün 16-20 yıl, %45,5'inin 20yıl ve üzeri hizmet süresine sahip olduğu, Öğretmenlerin %18,2'sinin ön lisans, %72,7'sinin lisans, %9,1'inin yüksek lisans mezunu olduğu, doktora mezunu öğretmen bulunmadığı, öğretmenlerin %59,8'inin yeni programın tanıtımı ile ilgili hizmet içi kursuna katıldığı, %40,2'sinin katılmadığı belirlenmiştir.

3. ANALİTİK ÇALIŞMA (ANALYTICAL STUDY)

Bu araştırmada, Demirci ve Aydın (2007) tarafından geliştirilen "Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin, programın okul ve sınıf ortamında uygulanmasına ilişkin olan bölümünde; öğretmenler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini içeren maddelerin cronbach alfa değeri 0,87, öğrenciler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini içeren maddelerin cronbach alfa değeri ise, 0,89 olarak belirtilmiştir. Bu araştırmada yeniden .cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin, programın okul ve sınıf ortamında uygulanmasına ilişkin olan bölümünde; öğretmenler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini içeren maddelerin cronbach alfa değeri 0,86, öğrenciler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerini içeren maddelerin cronbach alfa değeri ise, 0,88 olarak bulunmuştur. Veri toplama aracında üçlü (likert) dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının okul ve sınıf ortamında uygulanmasına ilişkin maddelerde "her zaman", "bazen", "hiçbir zaman" seçenekleri yer almıştır. Ölçekteki her bir madde için; hiçbir zaman seçeneğine 1 puan, bazen seçeneğine 2 puan, her zaman seçeneğine 3 puan verilerek aritmetik ortalama değerleri hesaplanmıştır. Öğretmenlerin programın uygulanmasına yönelik görüşlerini yorumlamak için aralık sayısı seçenek sayısına bölünerek aritmetik ortalama aralığı belirlenmiştir. (2/3=0.66 [6] Aritmetik ortalama değerleri 0'dan 1,6'ya kadar "hiçbir zaman", 1,7'den 2,3'e kadar "bazen", 2,4'den 3'e kadar "her zaman" olarak belirlenmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA (FINDING AND DISCUSSIONS)

4.1. Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Okul ve Sınıf Ortamında Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Teacher Opinions about the Application of the Science and Technology Curriculum to the School and Classroom Environment)

Bu kısımda ilköğretim ikinci kademe Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerinin FTDÖP'nin okul ve sınıf ortamında öğretmenler ve

öğrenciler açısından uygulanması ile ilgili öğretmen görüşlerini yansıtan bulgular yer almıştır.

4.1.1. Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Öğretmenler Açısından Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Teacher Opinions about the Application of the Science and Technology Curriculum by the Teachers)

Bu bölümde, Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin programın uygulanması aşamasına ilişkin görüşlerine ait ölçek maddelerinin frekansları, yüzdeleri, ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Fen ve Teknoloji ders programının uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri
(Table 2. Teacher opinions about the application of the science and technology curriculum)

Madde No	N	Her Zaman		Bazen		Hiçbir Zaman		\bar{X}	s
		f	%	f	%	f	%		
1	132	14	10,6	33	25,0	85	64,4	1,46	0,68
2	132	38	28,8	66	50,0	28	21,2	2,08	0,71
3	132	52	39,4	51	38,6	29	22,0	2,17	0,77
4	132	15	11,4	55	41,7	62	47,0	1,64	0,68
5	132	24	18,2	81	61,4	27	20,5	1,98	0,62
6	132	66	50,0	54	40,9	12	9,1	2,41	0,65
7	132	33	25,0	65	49,2	34	25,8	1,99	0,72
8	132	27	20,5	60	45,5	45	34,1	1,86	0,73
9	132	23	17,4	57	43,2	52	39,4	1,78	0,72
10	132	18	13,6	89	67,4	25	18,9	1,95	0,57
11	132	54	40,9	56	42,4	22	16,7	2,24	0,72
12	132	20	15,2	64	48,5	48	36,4	1,79	0,69
13	132	25	18,9	84	63,6	23	17,4	2,02	0,61
14	132	29	22,0	77	58,3	26	19,7	2,02	0,65
15	132	29	22,0	88	66,7	15	11,4	2,11	0,57
Programın okul sınıf ortamında uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin genel ortalaması								,97	,67

- Tablo 2'deki "Programı uygularken okul dışı sosyal çevre ile işbirliği yapıyorum". Maddesine yönelik öğretmenlerin %10,6'sı "her zaman", %25'i "bazen", %64,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,46 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "hiçbir zaman" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak öğretmenlerin programı uygularken sosyal çevre ile işbirliği yapmadıkları söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programı uygularken zümre öğretmenlerle iletişim kuruyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %28,8'i "her zaman", %50'si "bazen", %21,1'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,08 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken fen ve teknoloji dersine giren öğretmenlerin zümre öğretmenleri ile iletişim kurmakta eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programı uygularken okul yönetiminden destek görüyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %39,4'ü "her zaman",

%38,6'sı "bazen", %22'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,17 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken fen ve teknoloji dersine giren öğretmenlerin okul yönetiminden destek almada eksiklikleri olduğu söylenebilir.

- Tablo 2'deki "Programı uygularken velilerle iletişim kuruyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %11,4'ü "her zaman", %41,7'si "bazen", %47'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,64 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "hiçbir zaman" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken fen ve teknoloji dersine giren öğretmenlerin velilerle iletişim kurmadıkları söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programı uygularken, ara disiplin kazanımlarına yer veriyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %18,2'si "her zaman", %61,4'ü "bazen", %20,5'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,98 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken, fen ve teknoloji dersine giren öğretmenlerin ara disiplin kazanımlarına yer vermede eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programı uygularken, Atatürkçülük ile ilgili konulara yer veriyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %50'si "her zaman", %40,9'u "bazen", %9,1'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,41 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "her zaman" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken, öğretmenlerin Atatürkçülük ile ilgili konulara yer verdikleri söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programda önerilen öğrenme-öğretme etkinliklerinin dışında kendi etkinliklerimi oluşturabiliyorum." maddesine yönelik öğretmenlerin %25'i "her zaman", %49,2'si "bazen", %25,8'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,99 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programda önerilen öğrenme-öğretme etkinliklerinin dışında öğretmenlerin kendi etkinliklerini oluşturmada eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Uygulamaların yapılabilmesi için programda yer alan açıklamaları yeterli buluyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %25'i "her zaman", %49,2'si "bazen", %25,8'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,99 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Uygulamaların yapılabilmesi için programda yer alan açıklamaları öğretmenlerin eksik buldukları söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Etkinlikleri uygulayabilmem için araç gereç bulmakta sıkıntı çekmiyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %17,4'ü "her zaman", %43,2'si "bazen", %39,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,78 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde

- olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğretmenlerin etkinlikleri uygularken araç gereçlerde eksiklik buldukları söylenebilir.
- Tablo 2'deki "Programın getirdiği yapılandırmacı yaklaşımı başarıyla uygulayabiliyorum." maddesine yönelik öğretmenlerin %13,6'sı "her zaman", %67,4'ü "bazen", %18,9'u "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,95 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğretmenlerin, programın getirdiği yapılandırmacı yaklaşımı başarıyla uygulamada eksiklikleri olduğu söylenebilir.
 - Tablo 2'deki "Laboratuarlardan yararlanıyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %40,9'u "her zaman", %42,4'ü "bazen", %16,7'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,24 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken laboratuarlardan yararlanma konusunda eksiklikler olduğu söylenebilir.
 - Tablo 2'deki "Programı uygulayabilmem için okulumuzun alt yapısını ve sahip olduğu olanakları yeterli buluyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %15,2'si "her zaman", %48,5'i "bazen", %36,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,79 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programı uygularken okulun alt yapısında ve sahip olduğu olanaklarda eksiklikler olduğu söylenebilir.
 - Tablo 2'deki "Programı uygularken, öğretim stratejilerini bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak seçiyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %18,9'u "her zaman", %63,6'sı "bazen", %17,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,79 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğretmenlerin, programı uygularken, öğretim stratejilerini bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak seçmede eksiklikleri olduğu söylenebilir.
 - Tablo 2'deki "İçeriği diğer derslerle ilişkilendirebiliyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %22'si "her zaman", %58,3'ü "bazen", %19,7'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,02 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğretmenlerin, içeriği diğer derslerle ilişkilendirmede eksiklikleri olduğu söylenebilir.
 - Tablo 2'deki "Programda öngörülen becerileri (araştırma, sorgulama, eleştirel ve yaratıcı düşünme vb.) öğrencilere kazandırdığımı düşünüyorum" maddesine yönelik öğretmenlerin %22'si "her zaman", %66,7'si "bazen", %11,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,11 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğretmenlerin programda öngörülen becerileri öğrencilere kazandırmada eksiklikleri olduğu söylenebilir.

4.1.2. Fen ve Teknoloji Öğretim Programının Öğrenciler Açısından Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Teacher Opinions About the Application of Science and Technology Curriculum by the Students)

Bu bölümde, Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin programın uygulanması aşamasında öğrenciler açısından öğretmen görüşlerine ait ölçek maddelerinin frekansları, yüzdeleri, ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Fen ve teknoloji öğretim programının öğrenciler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşleri
(Table 3. Teacher opinions about the application of science and technology curriculum in terms of the students)

Madde No	N	Her Zaman		Bazen		Hiçbir Zaman		\bar{X}	s
		f	%	f	%	f	%		
1	132	60	45,5	58	43,9	14	10,6	2,34	0,67
2	132	36	27,3	72	54,5	24	18,2	2,09	0,67
3	132	47	35,6	63	47,7	22	16,7	2,19	0,70
4	132	27	20,5	75	56,8	30	22,7	1,98	0,66
5	132	31	23,5	75	56,8	26	19,7	2,04	0,66
6	132	16	12,1	83	62,9	33	25,0	1,87	0,60
7	132	42	31,8	75	56,8	15	11,4	2,20	0,63
8	132	47	35,6	64	48,5	21	15,9	2,20	0,69
Programın Okul Sınıf Ortamında Öğrenciler Açısından Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Genel Ortalaması								2,11	0,66

- Tablo 3'deki "Öğrenciler etkinlikleri severek yapıyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %43,9'u "her zaman", %45'i "bazen", %10,6'sı "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,34 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "her zaman" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Programın uygulaması sırasında öğrencilerin etkinlikleri severek yaptıkları söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler aktif olarak derse katılıyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %27,3'ü "her zaman", %54,5'i "bazen", %18,2'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,09 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Program uygulanırken öğrencilerin aktif olarak derse katılmaları konusunda eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler kendilerini rahatlıkla ifade ediyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %35,6'sı "her zaman", %47,7'si "bazen", %16,7'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,19 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Program uygulanırken öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade etmede eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler arkadaşlarıyla işbirliği yapıyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %20,5'i "her zaman", %56,8'i "bazen", %22,7'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin ortalaması

1,98 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Program uygulanırken öğrencilerin arkadaşlarıyla işbirliği yapmaları konusunda eksiklikleri olduğu söylenebilir.

- Tablo 3'deki "Öğrenciler grup çalışmalarına katılıyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %23,5'i "her zaman", %56,8'i "bazen", %19,7'si "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,04 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğrencilerin grup çalışmalarına katılmalarında eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler ezberci yaklaşımdan uzaklaştılar" maddesine yönelik öğretmenlerin %12,1'i "her zaman", %62,9'u "bazen", %25'i "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 1,87 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğrencilerin ezberci yaklaşımdan uzaklaşmalarında eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili soru soruyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %31,8'i "her zaman", %56,8'i "bazen", %11,4'ü "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin aritmetik ortalaması 2,20 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğrencilerin öğrendikleriyle ilgili soru sormaları konusunda eksiklikleri olduğu söylenebilir.
- Tablo 3'deki "Öğrenciler kendisine ve çevresine karşı merak duyuyorlar" maddesine yönelik öğretmenlerin %35,6'sı "her zaman", %48,5'i "bazen", %15,9'u "hiçbir zaman" şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye verilen cevapların sayısal değerlerinin ortalaması 2,20 olarak hesaplanmıştır. Bu maddeye ilişkin genel kanı "bazen" şeklinde olmuştur. Bu sonuca dayanarak; Öğrencilerin kendilerine ve çevrelerine karşı merak duymaları konusunda eksiklikleri olduğu söylenebilir.

4.2. Çeşitli Değişkenlere Göre Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Okul ve Sınıf Ortamında Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Teacher Opinions about the Application of the Science and Technology Course Curriculum to the School and Classroom Environment in terms of Different Variables)

Bu kısımda, ilköğretim 6.ve 7. sınıf fen ve teknoloji dersine giren öğretmenlerin, FTDÖP'nin okul ve sınıf ortamında öğretmenler ve öğrenciler açısından uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet sürelerine, eğitim durumlarına, hizmet içi eğitime katılma durumlarına göre değişip değişmediğine bakılmıştır. Elde edilen veriler tablolarda sunulmuştur.

4.2.2. FTDÖP'nin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Farklılığı (The Diversity of the Teacher Opinions about the Application of FTDÖP in terms of the Being in Service Variable)

FTDÖP'na İlişkin Öğretmen Görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre farklı olup olmadığı varyans analizi ile araştırılmış, sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. FTDÖP'nin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet süresi değişkenine göre farklılığı
(Table 4. The diversity of the teacher opinions about the application of FTDÖP in terms of the being in service variable)

ALT BOYUTLAR	Kıdem	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Öğretmen uyg.	Gruplar Arası	,072	4	,018 ,114	,158	,959	-
	Gruplar İçi	14,528	127				
	Genel	14,600	131				
Öğrenci uyg.	Gruplar Arası	,968	4	,242 ,223	1,083	,368	-
	Gruplar İçi	28,371	127				
	Genel	29,339	131				

Tablo 4 incelendiğinde; hizmet süresi değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmüştür. Buna göre, öğretmenlerin hizmet sürelerine bakılmaksızın benzer görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Bu sonuç Bulut [7] ve Orbeyi [8] tarafından yapılan araştırmalar ile tutarlılık göstermektedir. Bulut [7] tarafından gerçekleştirilen araştırmada öğretmenlerin meslekteki hizmet sürelerine bakılmaksızın benzer görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Ancak Aydın (2007) tarafından yapılan araştırma da hizmet süresi değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Bu durum seçilen farklı örneklemelerden kaynaklanmış olabilir.

4.2.2. FTDÖP'nin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılığı (The Diversity of the Teacher Opinions about the Application of FTDÖP in terms of the Education Level Variable)

FTDÖP'na ilişkin öğretmen görüşlerinin eğitim durumu değişkenine göre farklı olup olmadığı varyans analizi ile araştırılmış, sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5 FTDÖP'nin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin eğitim durumu değişkenine göre farklılığı
(Table 5. The diversity of the teacher opinions about the application of FTDÖP in terms of the education level variable)

ALT BOYUTLAR	Kıdem	Kareler Toplamı	S.D.	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Öğretmen uyg.	Gruplar Arası	,842	2	,421 ,107	3,950	,022	A
	Gruplar İçi	13,758	129				
	Genel	14,600	131				
Öğrenci uyg.	Gruplar Arası	,434	2	,217 ,224	,969	,382	B
	Gruplar İçi	28,905	129				
	Genel	29,339	131				

A: önlisans, B: lisans C: yüksek lisans.

Tablo 5 incelendiğinde; eğitim durumu değişkenine göre programın öğretmenler tarafından uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Önlisans ile lisans mezunu öğretmenler arasında, önlisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı farklılık vardır. Önlisans mezunu öğretmenlerin uygulamaya ilişkin

daha olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Bu durum, ön lisans mezunu öğretmenlerin daha deneyimli olmalarından kaynaklanabilir.

4.2.3. FTDÖP'nin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Hizmet İçi Eğitime Katılma Durumuna Göre Farklılığı (The Diversity of the Teacher Opinions about the Application of FTDÖP in terms of Attending to In Service Training)

FTDÖP'na ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet içi eğitime katılma durumuna göre farklı olup olmadığı t testi ile araştırılmış, sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. FTDÖP'nin uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet içi eğitime katılma durumuna göre farklılığı

(Table 6. The diversity of the teacher opinions about the application of FTDÖP in terms of attending to in service training)

Alt Boyutlar	Hizmet İçi Eğitime Katılma	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Öğretmen uyg.	Evet	79	1,99	0,32	0,975	0,331
	Hayır	53	1,93	0,35		
Öğrenci uyg.	Evet	79	2,11	0,47	-0,01	0,992
	hayır	53	2,11	0,49		

Tablo 6 incelendiğinde; hizmet içi eğitime katılma durumu değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmüştür. Bu durum; FTÖP'ün uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin hizmet içi eğitime katılma durumlarına göre değişmediğini göstermektedir. Bu bulgu verilen hizmet içi eğitimlerin niteliği hakkında düşündürücüdür. Bu sonuca dayanarak; FTÖP'ün uygulanmasına yönelik verilen hizmetiçi eğitim programlarının yetersiz olduğu ve amacına tam olarak ulaşmadığı söylenebilir. Bu sonuç Yeşilaydın [9] tarafından yapılan araştırma ile tutarlılık göstermektedir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTION)

Araştırmadan elde edilen veriler göz önünde bulundurularak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğretmenler açısından uygulanması boyutunda; öğretmenlerin programı uygularken Atatürkçülük ile ilgili konulara her zaman yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğretmenler açısından uygulanması boyutunda; Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin programı uygularken zümre öğretmenleriyle iletişim kurmada, okul yönetiminden destek almada, ara disiplin kazanımlarına yer vermede, programda önerilen öğrenme öğretme etkinliklerinin dışında kendi etkinliklerini oluşturmada, programda yer alan açıklamalarda, araç-gereç temininde, yapılandırmacı yaklaşımı uygulamada, laboratuvarlardan yararlanmada, okulun alt yapısında ve sahip olduğu olanaklarda, öğretim stratejilerini bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak seçmede, içeriği diğer derslerle ilişkilendirmede, programda önerilen becerileri öğrencilere kazandırmada, eksiklikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğretmenler açısından uygulanması boyutunda; Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin programı uygularken sosyal çevre ile işbirliği yapmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğretmenler açısından uygulanması boyutunda; Fen ve Teknoloji dersine giren öğretmenlerin programı uygularken genel olarak eksiklikleri olduğu belirlenmiştir.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğrenciler açısından uygulanması boyutunda öğretmen görüşlerine göre; programın uygulanması sırasında öğrencilerin her zaman etkinlikleri severek yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğrenciler açısından uygulanması boyutunda öğretmen görüşlerine göre; programın uygulanması sırasında öğrencilerin aktif olarak derse katılmalarında, öğrencilerin arkadaşlarıyla işbirliği yapmalarında, grup çalışmalarına katılmalarında, ezberci yaklaşımdan uzaklaşmalarında, öğrendikleri ile ilgili soru sormalarında, kendilerine ve çevrelerine karşı merak duymaları konusunda eksiklikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programının öğrenciler açısından uygulanması boyutunda, öğretmen görüşlerine göre; programın uygulanması sırasında öğrencilerde genel olarak eksiklikler olduğu belirlenmiştir.
- Hizmet süresi değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmüştür.
- Eğitim durumu değişkenine göre programın öğretmenler tarafından uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri arasında ön lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur.
- Hizmet içi eğitime katılma durumu değişkenine göre öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak, aşağıdaki önerilerde bulunulabilir.
- M.E.B. tarafından okullara araç-gereç temini ve laboratuvarlarda kullanılmak üzere fen ve teknoloji dersindeki deneylerin yapılışı ile ilgili CD'ler gönderilmelidir.
- Okulların alt yapıları ve olanakları iyileştirilmelidir.
- Öğrencilerin arkadaşlarıyla işbirliği yapmaları, grup çalışmalarına katılmaları, çevrelerine karşı merak duymaları ve öğrendikleriyle ilgili soru sormaları farklı yöntemlerle teşvik edilmelidir.
- Farklı okullardaki öğrencilerin arkadaşlarıyla işbirliği ve grup çalışmaları yaparak oluşturdukları örnek çalışmalar internet ortamında oluşturulan bir portalle paylaşılmalıdır.
- Üniversitelerin Eğitim fakültelerinde lisans öğrencilerine özel öğretim yöntemleri ve öğretmenlik uygulaması derslerinde Fen ve Teknoloji dersi öğretim programı, hem teorik hem de uygulama bazında tüm yönleriyle verimli bir şekilde işlenmelidir.
- Okullardaki öğretmenler, M.E.B. ve üniversitedeki akademisyenler programın uygulanmasına yönelik sürekli bir işbirliği içinde olmalıdırlar.
- Üniversitelerin Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencileri öğretmenlik uygulaması için gittikleri okullarda girdikleri derslerde fen ve teknoloji dersi öğretim programını tam anlamıyla uygulayarak, oradaki öğretmenlere bir nevi hizmet içi eğitim verebilirler.
- Fen ve Teknoloji dersi öğretim programı uygulanırken, sürekli olarak farklı okullardaki öğrenci ve öğretmen görüşleri yapılan araştırmalarla ve yazılan yüksek lisans ve doktora tezleriyle alınmalı ve bunlar M.E.B. ve üniversitelerin işbirliği ile değerlendirilerek, eksiklikler giderilmeli ve programın

uygulanması sırasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlüklerin nasıl aşılacağı tartışılıp çözümler üretilmelidir.

- Öğretmenlere üniversitedeki akademisyenler tarafından programı uygularken karşılaştıkları eksiklikler doğrultusunda nitelikli hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimlerde ara disiplin kazanımları ile ilgili olarak daha ayrıntılı açıklamalar yapılmalı ve ara disiplinlerin derslerle nasıl ilişkilendirilebileceğine yönelik uygulamalar yapılmalıdır.
- Öğretmenlerin öğretim stratejilerini bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak, seçebilmeleri için çoklu öğretim yöntem ve tekniklerini içeren hizmet içi kurslar verilmelidir.
- Öğretmenlere programdaki etkinlikler dışında bolca farklı örnek etkinlikler sunulmalıdır.
- Farklı okullardaki öğretmenlerin kendi hazırladıkları örnek etkinlikler oluşturulan bilgi iletişim portalı ile tüm öğretmenler arasında paylaşımına açılmalıdır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Yücel, C., Karaman, M.K., Batur, Z., Başer, A. ve Karataş, A., (2006). Yeni Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri ve Programın Değerlendirilmesi, Muğla: 15. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi (Muğla Üniversitesi, 13-15 Eylül)'na sunulan bildiri.
2. Kaptan, F., (2005). Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programlarıyla İlgili Değerlendirme, Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu (Kayseri, Erciyes Üniversitesi) Bildiri Kitabı, s:283-298. Ankara: Sim Matbaası.
3. M.E.B., (2006). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu, 6, 7, ve 8. sınıflar. MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü.
4. M.E.B., (2005). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu, 4. ve 5. sınıflar, MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü.
5. Erden, M., (1998). Eğitimde Program Değerlendirme, Ankara: Anı Yayıncılık.
6. Karatepe, A., Yıldırım, H.İ., Şensoy, Ö. ve Yalçın, N., (2004). Fen Bilgisi Öğretim Amaçlarının Gerçekleştirilmesinde Mevcut Fen Bilgisi Müfredat Programının Amaçlar Boyutunda Uygunluğu Konusunda Öğretmen Görüşleri, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi 5(2), 165-175.
7. Kaptan, S., (1995). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikler, Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
8. Bulut, İ., (2006). Yeni İlköğretim 1.Kademe Programlarının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 485s. Yayımlanmamış.
9. Orbeyi, S., (2007). İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı olarak Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış).
10. Yeşilaydın, M., (2008). İlköğretim Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış.